

105 SERİ NO'LU GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ(*)

Belge türü	Tebliğ (Mülga)
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Tebliğ grubu	GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞLERİ
Tarih	14.07.1972
Sıra no	105

Gelir Vergisi Kanununun "**Müteferrik istisnalar**" a ilişkin 23 üncü maddesinin 1 ve 3 üncü fıkralarının uygulama şekil ve esasları ile "Muhbir ve müsadirlere" ödenen ikramiyelerin vergi karşısındaki durumu ve "Kasa tazminatları"nın bir gelir unsuru olarak telâkki edilip edilemeyeceği hususlarında tereddüde düşüldüğü vaki haberleşmelerden ve bizzat mükellefler tarafından yapılan müracaatlardan anlaşılmış olmakla konu ile ilgili ayrıntılı açıklamalar aşağıda yapılmıştır.

1. Sakatlıktan dolayı uygulanan ücret istisnası :

Bilindiği üzere, dilsiz, meflûç, iki gözü kör, el ve ayaklarının ikisinden veya birinden mahrum, birini veya ikisini kullanamıyacak derecede el ve ayakları sakat bulunan hizmet erbabının ücretleri Gelir Vergisinden müstesnadır.

Ancak; sakatlık veya malûllüğün resmî hastahanesi veya mümasil sıhî teşekkülü bulunan yerlerde ilgili müstehasssın baştabiplikçe tasdik edilecek raporu ile, resmî hastahanesi veya mümasil sıhî teşekkülü olmayan veya ilgili mütehasssı bulunmayan yerlerde resmî tabip raporu ile tevsiki şarttır. (G. V. K. Md. 23/1).

İşbu hükmün sürüncemede kalmadan uygulanabilmesi için, ilgililerin aşağıda yazılı şekilde hareket etmeleri gerekmektedir.

1. "**Resmî hastane**" deyimi; Devletin resmi hastahaneleri ile özel idarelere ve belediyelere bağlı hastahaneleri ifade etmektedir. Gelir Vergisi tatbikatında; özellikle 23 üncü maddeden faydalanmak isteyenlerin ve uygulayıcıların bu noktaya dikkat etmeleri gerekmektedir.

2. Raporun kesin bulgulara dayanması, sakatlık veya malûllüğün açıkça rapor metnine derci ve karar hanesine : **"Sol el kullanılamıyacak derecede sakattır. Bu ârizası 193. sayılı Gelir Vergisi Kanununun 23/1 maddesi şümûlüne girecek niteliktedir"** şeklinde bir meşruhatın verilmesi ile meşruttur.

Dilsiz, meflûç, iki gözü kör, el ve ayaklarının ikisinden veya birinden mahrum olanlar bakımından, örneğin "**Bir elinden mahrumdur. Bu ârizası nedeni ile Gelir Vergisi Kanununun 23/1 maddesi hükmünden istifade eder,**" tarzında bir meşruhat, maksadı temine yetmektedir.

Raporun karar hanesine, **sadece, "Gelir Vergisi Kanununun 23/1 hükmünden faydalanır"** şeklinde bir meşruhatın verilmesi, yeterli olmadığından, keyfiyetin tavzihi noktasından olay Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına aksettirilmekte ve sonuç olarak bu mevzuda vaki taleplerin is'afı gecikmektedir.

3. Raporda, sakatlık veya malûllüğün başlangıç tarihi belirtilmediği takdirde, 23 üncü madde ile tanınan istisna hükmü, rapor tarihine itibar edilmek suretiyle uygulanmaktadır

Raporu düzenleyenlerin, 23/1 madde hükmünden faydalanmak durumunda olan sakat veya malûllerin ve uygulayıcıların bu noktalara itina etmeleri lâzımdır.

Sakatlık veya mâlûllüğün başlangıç tarihinin raporda tasrih edilmesi halinde, bu tarih esas alınarak, istisna hükmünden faydalanmak kabildir. Ancak, yapılacak düzeltmelerde Vergi Usul Kanununun 126 ncı maddesinde yazılı düzeltme zamanaşımına dayanılacağı tabiidir.

4. Yukarıda mezkûr 23/1. maddedeki istisna hükmü; hizmet erbabına mahsus ve münhasır olduğundan, ticaretle ve serbest meslekle meşgul kimseleri istihdaf etmemektedir. Binaenaleyh bu gibi şahısların anılan istisnadan faydalanmaları düşünülemez. Yalnız bu gibi şahıslar hizmet erbabı; sıfatı ile ayrıca ücret elde ettikleri takdirde, bu ücretleri bakımından 23/1 inci maddede münderiç istisnadan yararlanabilirler.

II _ Toprak altında çalışanlara uygulanan ücret istisnası :

Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında, toprak altı işletmesi halinde bulunan madenlerde cevher istihsalı ve bununla ilgili diğer bütün işlerde çalışan işçilerin yer altında çalıştıkları zamanlara ait ücretlerinin Gelir Vergisinden istisna edileceği hükmü bağlanmıştır. İstisnaın tathiki bakımından, bir günün bir kaç saatinde

